

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 35Ps/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121201978
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Širilová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3121201978.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o spôsobilosti na právne úkony obmedzenú U. F., A.. XX.XX.XXXX, S. W. F. XXX, S.. Č.. I. X. X. - X., X. XX, zastúpenú opatrovníkom I. X. X. - D., A. XXX/X, F. W. (F.P. I. X. X. - D., F. XXX), za účasti E. F., F. X, o návrhu I. X. X. - D., A. XXX/X, F. W. (F. I. X. X. - D., F. XXX) na zmenu opatrovníka takto

rozhodol:

Súd o d v o l á v a I. X. X.G. - D., A. XXX/X, F. W. (F. I. X. X. - D., F. XXX) z funkcie opatrovníka spôsobilosti na právne úkony obmedzenej U. F.. Súčasne ho v y z ý v a , aby bez meškania odovzdalo spravovaný majetok, prípadne jeho správu novému opatrovníkovi.

Súd o s l o b d z u j e opatrovníka od povinnosti predložiť záverečný účet.

Originál Listiny o ustanovení za opatrovníka je I. X. X. D., A. XXX/X, F. W. (F.P. I. X. X. - D., F. XXX) p o v i n é vrátiť súdu v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Súd u s t a n o v u j e spôsobilosti na právne úkony obmedzenej U. F., A.. XX.XX.XXXX, H.. Č.. XXXXXX/XXXX, S. W. F. XXX, S.. Č.. W. I. X. X. - X., X. XX opatrovníka E. F. X. X. F. X.

-2- 35Ps/5/2021

Opatrovník ako zástupca spôsobilosti na právne úkony obmedzenej osoby je povinný:

1. Zastupovať spôsobilosti na právne úkony obmedzenú osobu v konaní pred štátnymi orgánmi v rozsahu opatrovníckych práv a povinností.
2. Spravovať majetok, a ak nejde o bežné veci, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.
3. Riadne vykonávať funkciu a dbať na pokyny súdu.
4. Počas zastupovania podávať dvakrát ročne správy o svojej činnosti a sociálnych pomeroch spôsobilosti na právne úkony obmedzenej osoby - vždy k 30. júnu a k 30. decembru príslušného kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Opatrovník spôsobilosti na právne úkony obmedzenej I. X. X. - D., F. W. (F.P. I. X. X. - D., F. XXX) (Ď. D. „ F. W.) svojím návrhom žiadal o zmenu opatrovníka spôsobilosti na právne úkony obmedzenej U. F.. V návrhu uviedol, že menovaná bola dňa 15.03.2021 natrvalo premiestnená do zariadenia sociálnych služieb I. X. X.. Vzhľadom na uvedené skutočnosti I. F. W. navrhol do funkcie opatrovníka spôsobilosti na právne úkony obmedzenej ustanoviť E. X..

2. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Nc/777/86-11 zo dňa 27.02.1986 bola U. F. pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.04.1986. Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 22P/316/03-71 zo dňa 21.10.2003 ustanovil do funkcie opatrovníka U. F. T. X. X. F.. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003.

3. Z úradnej činnosti súdu bolo zistené, že U. F. je slobodná, bezdetná, obaja jej rodičia už zomreli. Menovaná má dvoch súrodencov.

X. E. X. súdu oznámila, že nesúhlasí s ustanovením za opatrovníka U. F., nakoľko ich nikto neoslovil so žiadosťou o zmenu opatrovníka, menovaná nemá v ich obci trvalý pobyt, nepoznajú jej rodinné ani majetkové pomery.

X. I. X. X. - X., X. súdu oznámilo, že nesúhlasí s ustanovením za opatrovníka U. F., nakoľko v zmysle § 8 ods. 10 zákona číslo 448/2008 Z. z. ani toto zariadenie nemôže byť ustanovené za opatrovníka U. F..

-3- 35Ps/5/2021

6. Brat U. F.Á. X. F. sa k otázke ustanovenia do funkcie opatrovníka svojej sestry žiadnym spôsobom nevyjadril.

7. Sestra U. F.Á. X. U. súdu oznámila, že nesúhlasí s tým, aby bola ustanovená za opatrovníka, nakoľko jej to nedovoľuje jej zdravotný stav.

X. E. F. súdu oznámila, že klienti T. F. boli presťahovaní z F. do viacerých zariadení v zriaďovateľskej právomoci TSK, dôvodom bolo nevyhovujúce priestorové vybavenie DSS, pretože sa jedná o bývalý kláštor, ktorý nevyhovuje normám EÚ, časť klientov bola presťahovaná do zariadenia X. X., a bez problémov bola určená ako opatrovník E. X.. Starosta obce v telefonickom rozhovore s pani starostkou E. X. zistil, že táto nemá problém zastrešiť opatrovanie klientov umiestnených v X. X. a urobila tak aj po dohode na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom - údajne sa jednalo o 4 klientov. Nakoľko sú klienti umiestnení v zariadení v X. nie je problém ustanoviť za opatrovníka E. X.. Z uvedených dôvodov E. F. žiadala o vyriešenie opatrovníctva takýmto spôsobom.

9. Z lustrácie U. F. v Registri obyvateľov SR mal súd za preukázané, že táto je od 11.05.2005 prihlásená k trvalému pobytu na adrese F. X99, pričom od 15.03.2021 do 15.03.2022 je prihlásená k prechodnému pobytu na adrese X. XX.

10. Podľa § 27 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

11. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

12. Podľa § 274 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovnických práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

13. Podľa § 275 Civilného mimosporového poriadku, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

14. Podľa § 276 Civilného mimosporového poriadku, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

15. Podľa § 277 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

16. V súlade s § 274 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku uviedol súd opatrovníkovi i rozsah jeho opatrovníckych práv a povinností najmä, že o opatrovanca sa musí riadne starať, tohto riadne zastupovať pred úradmi a inými orgánmi a taktiež spravovať i jeho prípadný majetok so starostlivosťou riadneho hospodára, pričom musí dbať na pokyny súdu.

-4- 35Ps/5/2021

17. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ustanovenie opatrovníka z okruhu osôb v príbuzenskom pomere má zásadne prednosť pred inou alternatívou. U týchto osôb je predpoklad, že medzi nimi existujú určité bližšie osobné, citové a emotívne väzby, založené na príbuzenskom alebo inom obdobnom blízkom či rodinnom pomere, povinnosť i oprávnenie vykonávať funkciu opatrovníka je tak ponímané osobnejšie a je preto aj v záujme spoločnosti, aby plnením funkcie opatrovníka, za predpokladu, že je vykonávaná zodpovedne a svedomito, bola v prvom rade poverená fyzická osoba blízka osobe obmedzenej spôsobilosti na právne úkony. Pre naplnenie účelu inštitútu opatrovníctva a jeho riadny a zodpovedný výkon treba však predpokladať, že opatrovník s výkonom tejto funkcie súhlasí. Ustanovenie právnickej osoby za opatrovníka má mať v zásade len výnimočný charakter a to až v prípade, ak žiada fyzická osoba nie je schopná alebo ochotná túto funkciu zodpovedne vykonávať alebo nemá na to vytvorené všetky predpoklady. Ak má súd za to, že je vhodné ustanoviť za opatrovníka právnickú osobu, je povinný riadne a presvedčivo odôvodniť, prečo za opatrovníka ustanovil práve právnickú osobu a prečo nie je možné do tejto funkcie ustanoviť žiadnu fyzickú osobu. Pri ustanovení právnickej osoby do tejto funkcie ide o tzv. verejného opatrovníka, ktorý vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich pracovníkov na základe rozhodnutia súdu a v súlade s vymedzením úloh miestnej štátnej správy a jej zariadení. Podľa zásad doterajšej súdnej praxe, pre ustanovenie za opatrovníka nie je rozhodujúca okolnosť, či v tomto zariadení sú vytvorené všetky organizačné predpoklady na výkon funkcie opatrovníka a či orgán štátnej alebo miestnej správy má preto vytvorené podmienky. Ustanovenie orgánu miestnej správy za opatrovníka občana nie je viazané na súhlas tohto orgánu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na judikát číslo R 5/1986, v zmysle ktorého je povinnosťou súdu, aby neodkladne ustanovil opatrovníka občanovi obmedzenému spôsobilosti na právne úkony, ak sa nepodarilo nájsť vhodného občana pre túto funkciu, orgán miestnej štátnej správy alebo jeho zariadenie, pokiaľ má právnu subjektivitu. V zmysle judikátu SR číslo 4/1999 ustanovenie verejného opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas.

18. Rozhodnutie, ktorým je jednotlivец pozbavený spôsobilosti na právne úkony predstavuje obmedzenie jeho základných práv garantovaných v Listine základných práv a slobôd. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je teda vždy rozhodnutím štátu, ktorým štát vstupuje do autonómneho priestoru jednotlivca, pričom je to práve štát, ktorý nesie plnú zodpovednosť za to, že za trvania tohto obmedzenia sa žiadnym spôsobom nezhorší postavenie jednotlivca. Z uvedeného možno vyvodiť, že je to štát, ktorý nesie primárnu povinnosť vykonávať opatrovníctvo osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony tam, kde nie je možné nájsť vhodnú osobu z okruhu príbuzných opatrovanca, či ďalších súkromných osôb, ktoré by boli ochotné dobrovoľne túto funkciu prevziať a s náležitou starostlivosťou ju vykonávať. Za „orgán miestnej správy“ je tak možné považovať obec, ktorá opatrovnícku funkciu vykonáva ako organizačnú súčasť štátu. Na výkon funkcie tzv. verejného opatrovníka osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony môže byť súdom ustanovená obec, v ktorej má opatrovanec trvalý pobyt, alebo jej zariadenie, ktoré má právnu subjektivitu a bolo zriadené na plnenie podobných úloh miestnej samosprávy.

19. Súd zisťoval, či existuje príbuzný alebo iná blízka osoba spôsobilosti na právne úkony obmedzenej U. F., ktorá by mohla vykonávať funkciu jej opatrovníka, no aj napriek vynaloženému úsiliu sa mu nepodarilo, spomedzi jej príbuzných, či iných vhodných subjektov, nájsť vhodnú osobu na ustanovenie do funkcie jej opatrovníka. Menovaná je slobodná, má dvoch súrodencov, z ktorých ani jeden nevyjadril súhlas so svojím ustanovením

-5- 35Ps/5/2021

do funkcie jej opatrovníka. Zariadenie, v ktorom je momentálne menovaná umiestnená funkciu jej opatrovníka nemôže vykonávať s poukazom na ustanovenie § 8 ods. 10 veta prvá zákona číslo 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, podľa ktorého poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby nemôže byť ustanovený za opatrovníka prijímateľa sociálnej služby v zariadení, v ktorom prijímateľovi sociálnej služby poskytuje sociálnu službu. V danej veci sú teda splnené zákonné podmienky pre ustanovenie tzv. verejného opatrovníka, a to aj bez jeho súhlasu. U. F. je faktická starostlivosť v podobe zabezpečovania bývania, stravy a uspokojovania jej každodenných potrieb poskytovaná zo strany centra sociálnych služieb, v ktorom je natrvalo umiestnená. Nie je teda potrebné, aby ustanovený opatrovník zabezpečoval faktickú osobnú starostlivosť o opatrovanca, resp. za týmto účelom by s ním musel byť v pravidelnom a častom kontakte. U ustanoveného opatrovníka sa jedná o obec, ktorá z tejto pozície nevyhnutne má určitý administratívny aparát na zabezpečenie jej úloh v rámci samosprávy ako aj preneseného výkonu štátnej správy. Úlohou obcí je okrem iného starostlivosť o potreby jej obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 zákona číslo 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a ktorá môže poskytovať podpornú sociálnu službu spočívajúcu v pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností (§ 12 ods. 1 písm. e) bod 2, § 55 a § 80 písm. g) zákona číslo 448/2008 Z. z. o sociálnych službách). Uvedené úlohy, ktoré sú zákonom zverené mestám a obciam možno svojou povahou považovať za blízke povinnosti vyplývajúce z funkcie opatrovníka osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony. Keďže U. F. je v čase rozhodovania súdu z titulu svojho trvalého pobytu obyvateľkou E. F., bez ohľadu na to, že sa dlhodobo na jej území nezdržiava, súd v súlade s § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovil za jej opatrovníka E. F., pričom nie je relevantné, že obec ako verejnoprávny orgán s ustanovením za opatrovníka vyjadrila nesúhlas. V danej veci súd nepovažoval za rozhodujúcu ani tú skutočnosť, že menovaná má hlásený prechodný pobyt v inej obci, pretože rozhodujúcim je jej evidovaný trvalý pobyt. Povinnosti opatrovníka spočívajú najmä v zastupovaní spôsobilosti na právne úkony obmedzeného a spravovaní jeho majetku tak, ako je vymedzené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia s tým, že úkony opatrovníka presahujúce rámec bežných vecí podliehajú schváleniu súdom.

20. Doterajší opatrovník je povinný v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia vrátiť Listinu o ustanovení za opatrovníka. Listinu je povinný predložiť Okresnému súdu Trenčín. Túto povinnosť nemá, pokiaľ už túto listinu súdu vrátil, alebo mu táto listinu nebola súdom vydaná.

21. Po právoplatnosti uznesenia bude dôchodok spôsobilosti na právne úkony pozbavenej osoby poukazovaný k rukám opatrovníka.

22. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v jednom vyhotovení.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda,

-6- 35Ps/5/2021

z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 Civilného sporového poriadku, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.